

Post- och telestyrelsen
prisreglering@pts.se

Datum	Sidnr
2018-03-23	1 (7)
Handläggare	
Elin Ersson elin.ersson@teliacompany.com Tel: +46 70 297 4499	
Referens	
SE 821/2017	
Ert datum	Er referens
2018-02-22	14-6236

Samråd avseende kalkylmodell för det fasta nätet inklusive förslag till omprövning av beslut om skyldigheter på marknad 1 och 3a

Telia Company (Telia) har beretts möjlighet att lämna synpunkter på PTS förslag till ny kalkylmodell för det fasta nätet samt förslag till omprövning av beslut om skyldigheter avseende prisreglering på marknad 1 och 3a. Telia lämnar följande synpunkter.

Övergripande

Telia kan konstatera att PTS gjort förändringar i modellen som fått relativt stor påverkan på kostnadsresultatet. Telia har dock svårt att följa vilka förändringar av de ingående parametrarna som påverkat resultatet och hur. Detta då det finns en så stor mängd komplicerade formler och samband i modellen. Telia uppskattar de ansträngningar PTS gjort för att underlätta förståelsen, men det är fortfarande mycket svårt att följa beräkningarna och sambanden i modellen. Detta samt det faktum att kalkylen modellerar ett hypotetiskt nät med en utbredning, förläggningssätt och marknadsandel som de facto inte stämmer överens med någon operatörs nät eller nätutbredning gör det mycket svårt att verifiera riktigheten av kalkylens resultat i olika delar. Telia kan bara konstatera att ingen operatör sannolikt skulle kunna bygga det av PTS modellerade fibernätet till den kostnad som modellen ger. Då modellen inte speglar den verkliga situationen för fibernäten i Sverige kan modellen heller inte utan betydande förändringar av flera grundläggande antaganden ligga till grund för någon form av tillämpning avseende fiber. Beroende på de omfattande förändringar som skulle krävas för att på något sätt använda modellen för fiber krävs det att PTS tar in ny information och efter att ha gjort om modellen samråder den på nytt med marknaden.

Telia välkomnar mot bakgrund av ovanstående att PTS nu klargjort att kalkylmodellen i denna version är avsedd för nuvarande prisreglering och att förändringar av modellen skulle krävas vid eventuell användning för andra produkter än de i dag prisreglerade. Telia har också valt att i huvudsak endast kommentera de delar och kostnadsposter i modellen som har betydelse för

Organisationsuppgifter

Telia Company AB
Juristavdelningen, Regulatoriska frågor
169 94 SOLNA
Säte: Stockholm
Org.nr: 556103-4249

Besöks- och postadress

Stjärntorget 1
SOLNA

Kontaktinformation

Tel vx: 90 100
Fax: 08-568 386 64
www.teliacompany.com

aktuell prisreglering. Då modellen är så komplex och omfattande samtidigt som samrÅdstiden är mycket begrÄnsad har mÅjligheten att lÄmna synpunkter ytterligare begrÄnsats.

Samtrafik

PTS har i denna version gjort ett stort antal fÄrÄndringar jÄmfört med fÄregÅende modellversion. FÄrÄndringarna resulterar i att termineringspriset i denna version sjunker med 40 procent jÄmfört med den fÄregÅende versionen, frÅn 0,5 öre per minut till 0,3 öre per minut. Telia stÄller sig frÅgande till flera av de fÄrÄndringar som gjorts och kÄnner en oro inför en modell som ger sÅ stora prisfÄrÄndringar. Samtrafikpriset ligger idag pÅ 0,66 öre och Telia ser att den minskning av trafiken som sker snarare borde ge hÖgre samtrafikpriser än dagens och alltsÅ inte mer än en halvering av priset vilket nu är fallet. Regelverket är detsamma som PTS haft att utgÅ ifrÅn sÅväl i hybridmodellen som vid tidigare modellversion. Myndigheten har dock utan att nÄrmare fÄrklara och motivera det uppenbarligen valt att nu tillÄmpa regelverket pÅ ett annat sÄtt än vad som tidigare gjorts. Detta medfÖr en stor regulatorisk osÄkerhet.

En av de kostnadsposter PTS nu, vad Telia kan fÖrstÅ, valt att hantera pÅ annat sÄtt jÄmfört med tidigare hybridmodell och Även jÄmfört med fÄregÅende version av denna modell är kostnaden fÖr fakturering fÖr terminering. PTS tycks nu valt att helt ta bort den kostnaden vid beräkning av termineringspriset med motivering att det är en kostnad som Telia skulle ha Även om inte tÄnsten terminering tillhandahÅlls eftersom Även transit-tÄnsten faktureras via detta system. Faktureringsystemet anvÄnds de facto Även fÖr att fakturera fÖr transit, men viktigt att notera är dÅ att transit är en tillgÄgstÄnst till terminering. En kund kan kÖpa enbart terminering, men det gÅr däremot inte att kÖpa transit utan att Även samtrafikera och kÖpa terminering av Telia. Det blir dÅ helt orimligt att denna tillgÄgstÄnst till terminering ska bÄra kostnaden fÖr fakturering av samtrafik.

En fÄrÄndring sedan fÄregÅende modellversion är pÅslaget fÖr gemensamma kostnader som nu helt tycks ha tagits bort. Tidigare har ett pÅslag fÖr gemensamma kostnader pÅ 4,22 % gjorts. Det är enligt Telia inte rimligt att ta bort detta pÅslag. Denna post innehÅller Även sÅdant som de facto fÄrÄndras om tÄnsten terminering läggs till eller dras ifrÅn. I posten finns sÅdant som sannolikt skulle kunnat fÖrdelas direkt till terminering med mer detaljerad redovisning/tidrapportering. En effektiv operatör har inte kostnader som är stÖrre än vad som behÖvs fÖr de tÄnster som produceras. Om en tÄnst tillkommer eller fÖrsvinner, som i det hÄr fallet terminering, fÄrÄndras ocksÅ storleken pÅ kostnaderna. Telia anser att det pÅslag som tidigare gjorts pÅ ett bra sÄtt speglar detta. Inte heller finns vad Telia kan se nÅgot pÅslag fÖr kreditfÖrluster avseende terminering. NÅgot som mÅste beaktas.

I Hybridmodellen finns en post benÄmnd "Traffic related OPEX for termination - applied if the EC termination rule is applied", vilket innebÄr att 27,5% OPEX läggs till nÄr modellen ska beräkna ett pris fÖr terminering vid pure-LRIC. Telia har inte kunnat se att nÅgon OPEX inkluderas vid beräkning av pure-LRIC i den modell som nu samrÅds.

Vad Telia kan utläsa finns inga kostnader för TDM inkluderat i modellen. Detta tycks vara en följd av hur PTS valt att göra dimensionering och modellering. PTS har satt antalet siter som en fast parameter och utgått från att det ska finnas TDM-utrustning på samtliga dessa och sedan dimensioneras utrustningen baserat på detta. Eftersom det redan finns utrustning som då räcker till även för terminering blir följden att inga kostnader för TDM allokeras till terminering. Det är enligt Telia inte korrekt. Detta då det om inte termineringstjänsten fanns inte skulle finnas utrustning på alla fem siter. Istället skulle sannolikt bara tre vara utrustade med TDM, vilket är vad som behövs för att bära övrig trafik.

TDM-utrustning kan heller inte helt tas bort ur kalkylen då PTS i skyldighetsbeslutet anger att terminering ska hanteras oavsett vilken teknik överlämnande operatör har.

”Skyldigheten att tillhandahålla samtalsterminering ska därför omfatta framföring av samtal från den hopkopplingspunkt där samtal överlämnas av annan operatör och fram till den nätanslutningspunkt, oavsett teknik och typ av anslutning, där slutanvändaren kan ta emot samtal via geografiskt telefonnummer, telefonnummer avsedda för geografiskt oberoende tjänster eller telefonnummer avsedda för personliga nummertjänster i Telia Companys nät”

Fortfarande är det närmare hälften av operatörerna som inte gått över till IP-baserad samtrafik. Om Telia skulle stänga möjligheten till samtrafik via ett kretskopplat gränssnitt skulle dessa operatörer inte kunna bedriva sin verksamhet.

Accessnät

Kalkyler innebär självfallet med nödvändighet generaliseringar och förenklingar, men det är viktigt att vara konsekvent och göra de följdändringar som kan bli nödvändiga om man justerar en parameter i modellen, som exempel kan nämnas att hantera att billigare förläggingskostnader som regel innebär högre driftskostnader. Det är alltså inte korrekt att i modellen utgå från Telias relativt låga kostnader för drift och underhåll och sedan räkna på ett nät som anlagts på ett betydligt mindre robust sätt. Detsamma gäller avskrivningstider där man exempelvis inte kan ha samma långa ekonomiska livslängd/avskrivningstid på en billig enkel brunn som på en dyrare mer gedigen.

Telia kan konstatera att PTS i modellen visserligen ökat meterkostnaden för grävning, men fortfarande har inte tillräckliga kostnader för anläggning av fibernätet tagits med i modellen. Telia har redan tidigare redovisat bolagets kostnader för grävning. Vad Telia kan förstå räknar PTS dessutom med att all förläggning i tätorter med mindre än 10 000 invånare sker i grönyta vilket ger en kostnad på 330 kr/meter jämfört med 1500 kr/meter i asfalt. PTS anger i modelldokumentationen att *”Schaktkostnaden bestäms av om byggnaden ligger i tätort, mindre tätort eller utanför tätort. ”Schaktning i hård yta används i tätort, medan ”gräs”-dike i jord används i mindre tätort och utanför tätort.”* Av sammanställning av inkomna remissvar och synpunkter initierad av PTS framgår att tätorter med mindre än 10.000 invånare klassas som suburban eller minder tätort. Detta ger enligt Telia ett helt orimligt resultat då det självfallet även inom dessa tätorter är nödvändigt att förlägga stor del av nätet i asfaltsvägar

eller gång- och cykelbanor. En betydande del av landets tätorter faller under gränsen 10 000 invånare.

PTS räknar genomgående med att nätet till en fjärdedel förläggs med Microtrench. Detta trots att Telia angett att bolaget i mycket marginell omfattning haft möjlighet att använda förläggningsmetoden på grund bl.a. av att flertalet kommuner inte tillåter metoden. PTS konstaterar dessutom i sin egen undersökning att en mycket stor andel av de tillfrågade kommunerna inte accepterar Microtrench. Trafikverket accepterar dessutom överhuvudtaget inte att Microtrench används.

Förutom att PTS i modellen räknar med att en fjärdedel av nätet förläggs med Microtrench så räknar man även med att 18 % procent av nätet har kanalisation som kan återanvändas. I modellenens nät delas dessutom kostnaderna för grävning med el, vatten, kabel och övrigt i en inte obetydlig del av nätet. Telia har mycket svårt att se hur det överhuvudtaget skulle gå att kombinera samförläggning, Microtrench och återanvändning av kanalisation.

Brunnar har i modellen en snittkostnad som enligt PTS baseras på såväl stora brunnar som små lådor. Telia kan dock konstatera att det inte är rimligt att räkna med en livslängd på 40 år för samtliga dessa typer av brunnar. För större brunnar av betong kan det möjligen vara rimligt men de mindre lådor eller plastbrunnar som PTS räknar med har en kortare livslängd än så. Vad Telia kan utläsa finns inga skåp i modellen utan PTS räknar med en brunn som motsvarighet till dessa. Telia har i sin redovisning en avskrivningstid på 10 år för dessa. Om man som PTS tänker sig att hela kanalisationen inklusive samtliga brunnstyper ska ha en gemensam avskrivningstid måste denna justeras ned för att ge en rättvisande bild.

Allt detta sammantaget gör att PTS räknar med en orealistiskt låg kostnad för att för bygga ett nät.

Engångskostnader

Engångsavgifter, däribland installation och operatörsbyte, är exempel på vad som skulle behöva ses över i modellen vid en eventuell tillämpning på fiber. Det räcker inte med index räkna upp värden från hybridmodellen för att ta fram ett relevant kostnadsunderlag. Här krävs ett större arbete för att kunna bedöma vilka kostnader som ska ligga till grund för kostnadsresultatet.

WACC

Tillgångsbeta

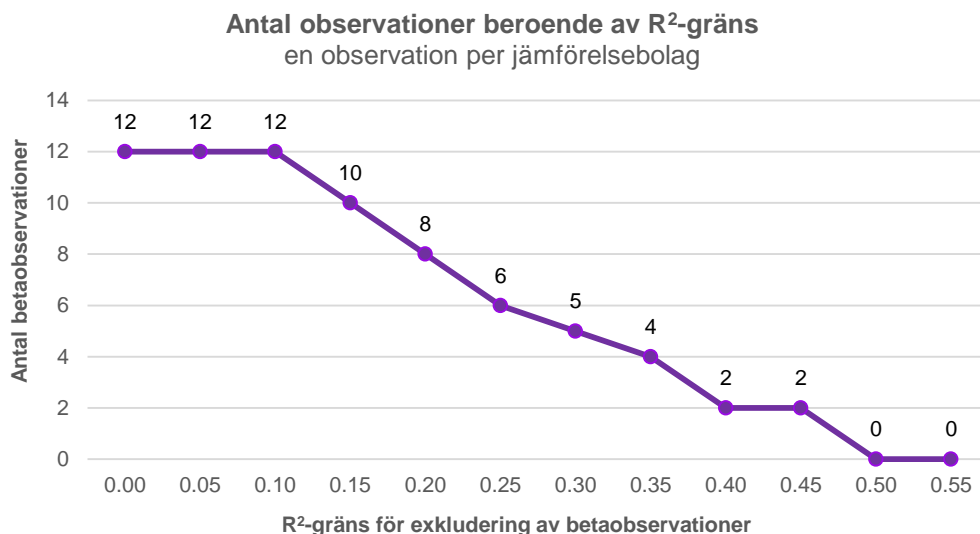
PTS har som ett resultat av synpunkter från föregående samråd valt att beräkna jämförelsebolagens betavärden baserat på indexutvecklingen av ett europeiskt aktieindex istället för ett globalt aktieindex. Därigenom uppnås högre korrelationskoefficient ("förklaringsgrad" eller "R²"), vilket innebär att förändringen av jämförelsebolagens aktiekurser till högre grad kan förklaras av indexutvecklingen. Detta välkomnas av Telia.

Telia noterar att PTS fortsatt baserar betavärdet på en observation per bolag över perioden 2013-2017. Metoden ger därmed 12 observationer, utifrån vilka PTS har beräknat det genomsnittliga betavärdet. För att möjliggöra ett större underlag av observationer för beräkning av det genomsnittliga betavärdet anser Telia att (i) PTS bör observera de årsvisa betavärdena för respektive bolag. På det viset kan underlaget utökas till 60 betaobservationer (fem per bolag) istället för de nuvarande 12 (ett per bolag).

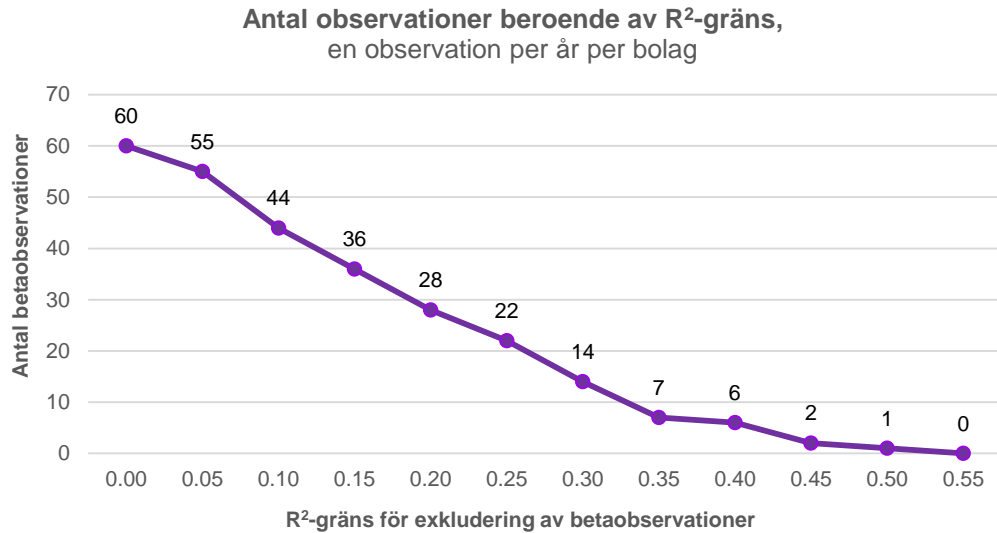
Telia har noterat att PTS identifierar men inte värderar storleken på respektive förklaringsgrad. Telia anser att (ii) PTS bör sortera bort observationer med låga R²-värden eftersom att dessa värden riskerar att förvränga resultatet.

Ovan beskriven metodik, med (i) årsvisa betaobservationer samt (ii) justering för observationer med låga R²-värden bedöms av Telia vara praxis på marknaden; t.ex. anammats principerna beräkning av WACC för svenska elnätsföretag för tillsynsperioden 2016-2019¹ där man använder sig av årliga betaobservationer och rensar bort observationer med R²-värden under 0,3.

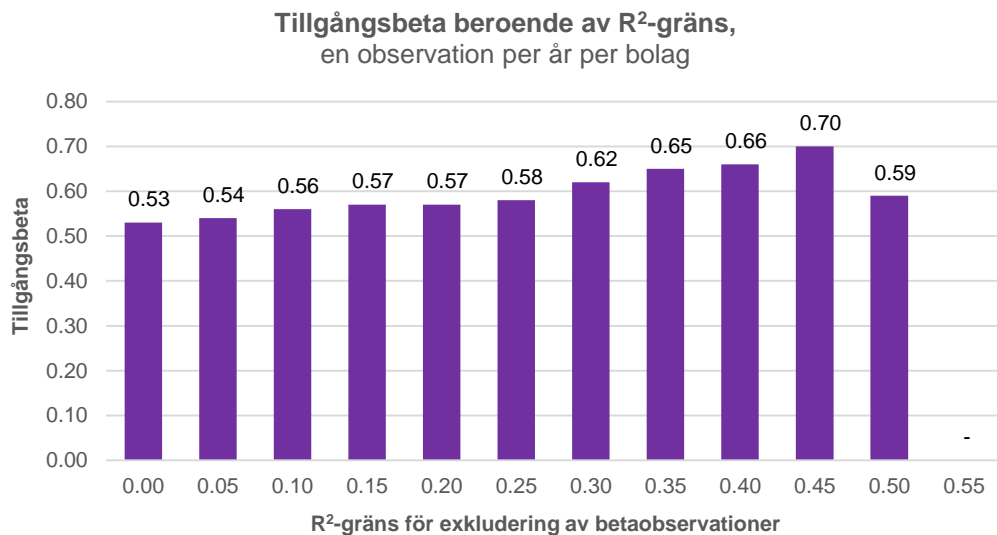
Vid applicering av ett gränsvärde för R², d.v.s. exkluderande av observationer med R²-värde lägre än den valda gränsen kommer antalet observationer minska ju högre gränsvärdet är vilket framgår av grafen nedan. Exempelvis skulle ett R²-gränsvärde om 0,25, innebära att genomsnittet beräknas baserat på endast sex observationer istället för 12 observationer.

Genom att studera årsvisa betavärden blir underlaget betydligt vilket möjliggör för rimliga R²-justeringar utan att urlaka antalet observationer för mycket. En motsvarande R²-gräns om 0,25 skulle då innebära att genomsnittet kan beräknas på 22 observationer.

Nedan graf visar hur tillgångsbeta varierar med olika R²-gränsvärden. I stort resulterar en höjning av gränsvärdet i ett högre tillgångsbeta. För att inte förvränga betavärdet genom observationer med låga R²-värden bedömer Telia ett rimligt gränsvärde för R² kan sättas till 0,25. Det skulle innebära en höjning av tillgångsbeta från nuvarande 0,55 till 0,58. Betavärdet skulle därmed baseras på 22 observationer vilket bedöms vara ett tillräckligt underlag. I [Bilaga 1](#) visas samtliga datapunkter och scenarioanalysen med R²-gränsvärde om 0,25.

Sammanfattningsvis bedömer Telia att PTS bör justera sin metodik i framtagande av tillgångsbeta för att för att skapa ett mer rättvisande resultat och en metodik i enlighet med praxis. Det bör göras genom att:

- i. basera beräkningen på årsvisa betaobservationer för respektive jämförelsebolag under perioden 2013-2017, samt
- ii. exkludera betaobservationer med en lägre förklaringsgrad, R^2 , än 0,25.

Med vänlig hälsning

Elin Ersson